

VAKUUTUSMEKLARITUTKINTO 3.9.2012 YLEINEN OSA

Kirjoita jokainen vastaus eri paperille. Merkitse jokaiseen vastauspaperiin ilmoittautuessasi saamasi henkilönnumero, älä nimeäsi. Jos jätät vastaamatta johonkin kysymykseen, jätä kuitenkin vastauspaperi, josta ilmenevät henkilönnumerosi ja kyseisen kysymyksen numero.

Kysymyskohtainen enimmäispistemäärä on mainittu kunkin kysymyksen kohdalla. Tentin enimmäispistemäärä on 50 pistettä.

Vastaukset arvostellaan tenttimateriaalin perusteella.

Kysymykset 1–12 ovat monivalintatehtäviä. Valitse oikea vaihtoehto. Vain yksi vaihtoehto on oikea. Merkitse vastauksesi kysymyspaperiin.

1. Mikä seuraavista vakuutusmeklarin asiakkaiden varojen välittämistä koskevista väitteistä pitää paikkansa?

- a) Vakuutusmeklarilla on oikeus välittää vain muiden asiakkaidensa kuin kuluttaja-asiakkaidensa varoja.
- b) Varojen välittämistä koskevat edellytykset ovat yhtäläiset siitä riippumatta, onko kyse kuluttajan tai häneen rinnastettavan elinkeinonharjoittajan vai vakuutusmeklarin muun asiakkaan varoista.
- c) Vakuutusmeklarilla on oikeus välittää kuluttaja-asiakkaan tai hänen rinnastettavan elinkeinonharjoittajan varoja vain poikkeuksellisesti. (1,5 p.)

c; Mikko Määttä – Raine Forsman: Vakuutusedustus – Asiamiesten ja vakuutusmeklarien toiminta, Suomen vakuutusalan koulutus ja kustannus Oy, Helsinki 2005, s. 92 ja 93; Vakuutusedustuslaki 29 §.

2. Mikä seuraavista riskin vakuutuskelpoisuutta koskevista väitteistä pitää paikkansa?

- a) Riskin toteutumisen täytyy olla ennakoimatonta, jotta riski voidaan vakuuttaa.
- b) Riskin toteutumisen täytyy olla riittävästi edunsaajan toiminnasta riippumatonta.
- c) Riskin toteutumisen täytyy olla hyvin todennäköinen, jotta riskille voidaan määritellä vakuutusmaksu. (1,5 p)

b; Jukka Rantala – Teivo Pentikäinen: Vakuutusoppi, 11. uudistettu painos, Finanssi- ja vakuutuskustannus Oy FINVA, Helsinki 2009, s. 67-69.

3. Mikä seuraavista vakuutuksenantajan tiedonantovelvollisuutta sijoitussidonnaisissa vakuutuksissa koskevista väitteistä pitää paikkansa?

- a) Vakuutuksenantajan tiedonantovelvollisuus koskee vain itse vakuutussopimusta, ei siihen liittyviä sijoituskohteita, joihin asiakas voi ohjata suoritettavat vakuutusmaksut.
- b) Vakuutuksenantajan on annettava tietoja myös sijoituskohteen valinnan kannalta olennaisista seikoista.
- c) Vakuutuksenhakijan pyynnöstä tietoja on annettava myös sijoituskohteen valinnan kannalta olennaisista seikoista. (1,5 p.)

b; *Katriina Lehtipuro – Irene Luukkonen – Lea Mäntyniemi – Ville Raulos – Pia Santavirta: Vakuutuslainsäädäntö, 4. uudistettu painos, Finanssi- ja vakuutuskustannus Oy FINVA, Sastamala 2010, s. 138; Vakuutussopimuslaki 5 §*

4. Vakuutuksenottajan tiedonantovelvollisuuden laiminlyönnin vaikutus vakuutuskorvaukseen: Missä seuraavista vahinkovakuutusta koskevista tilanteista vakuutusyhtiö voi alentaa korvausta?

- a) Jos vakuutuksenottaja ei pysty osoittamaan, että hänen antamansa virheellinen tieto ei ole vaikuttanut vahingon syntymiseen.
- b) Jos vakuutuksenottaja laiminlyö ilmoittaa vahingonvaaraa lisänneistä muutoksista ennen vakuutusmaksukauden päättymistä.
- c) Jos vakuutuksenottajan antaman virheellisen tiedon vuoksi vakuutusmaksu on määrätty liian alhaiseksi. (1,5 p.)

c; *Katriina Lehtipuro – Irene Luukkonen – Lea Mäntyniemi – Ville Raulos – Pia Santavirta: Vakuutuslainsäädäntö, 4. uudistettu painos, Finanssi- ja vakuutuskustannus Oy FINVA, Sastamala 2010, s. 161, 162 ja 187. Vakuutussopimuslaki 26 ja 34 §.*

5. Vakuutuksenantajan vastuu ennen vakuutussopimuksen tekemistä annetuista virheellistä tai puutteellisista tiedoista. Mikä seuraavista väitteistä pitää paikkansa?

- a) Vastuun syntyminen edellyttää tuottamusta eli esimerkiksi huolimattomuutta siltä, joka on antanut tiedot vakuutusyhtiön puolesta.
- b) Vastuu on yhtäläinen siitä riippumatta, onko tiedot antanut sivutoiminen asiamies vai vakuutusyhtiön palveluksessa oleva päätoiminen erityisasiantuntija.
- c) Vastuuta ei synny, jos vakuutusyhtiö toimittaa oikeat ja täydelliset tiedot vakuutussopimuksen tekemisen jälkeen. (1,5 p.)

b; *Katriina Lehtipuro – Irene Luukkonen – Lea Mäntyniemi – Ville Raulos – Pia Santavirta: Vakuutuslainsäädäntö, 4. uudistettu painos, Finanssi- ja vakuutuskustannus Oy FINVA, Sastamala 2010, s. 142–147; Vakuutussopimuslaki 9 §.*

6. Mikä seuraavista vastuuvakuutusta koskevista väitteistä pitää paikkansa?

- a) Vastuuvakuutuksesta maksetaan paitsi varsinainen vahingonkorvaus, myös vakuutetulle määrättyt sakot ja uhkasakot.
- b) Vahinkoa kärsineellä on oikeus aina vaatia korvausta vastuuvakuutuksen nojalla suoraan vakuutusyhtiöltä.
- c) Vahinkoa kärsineellä on oikeus vaatia vastuuvakuutuksen nojalla korvausta suoraan vakuutusyhtiöltä muun muassa silloin, kun vakuutettu on maksukyvytön. (1,5 p.)

c; *Katriina Lehtipuro – Irene Luukkonen – Lea Mäntyniemi – Ville Raulos – Pia Santavirta: Vakuutuslainsäädäntö, 4. uudistettu painos, Finanssi- ja vakuutuskustannus Oy FINVA, Sastamala 2010, s. 238 ja 239; Jukka Rantala – Teivo Pentikäinen: Vakuutusoppi, 11. uudistettu painos, Finanssi- ja vakuutuskustannus Oy FINVA, Helsinki 2009, s. 473; Vakuutussopimuslaki 67 §.*

7. Kuluttajansuojalain markkinointia koskevat säännökset koskevat pääsääntöisesti myös vakuutusten markkinointia. Mikä seuraavista väitteistä pitää paikkansa? (1,5 p.)

- a) Lisäedun eli kylkiäisen tarjoaminen vakuutuksen markkinoinnissa (esim. autovakuutuksen ottajalle tarjotaan auton puolipeite tai ensiapulaukku) on kiellettyä.
- b) Kylkiäisiä saa käyttää vakuutuksen markkinoinnissa, jos siihen on kuluttaja-asiamiehen ennakolta antama lupa.
- c) Kylkiäisiä saa käyttää vakuutuksen markkinoinnissa edellyttäen, että markkinointi sisältää tarjouksen edullisuuden arvioimiseksi tarvittavat tiedot tarjouksen sisällöstä ja ehdoista.

c; Katriina Lehtipuro – Irene Luukkonen – Lea Mäntyniemi – Ville Raulos – Pia Santavirta: Vakuutuslainsäädäntö, 4. uudistettu painos, Finanssi- ja vakuutuskustannus Oy FINVA, Sastamala 2010, s. 258; Kuluttajansuojalaki 2:12.

8. Mikä seuraavista väitteistä EI kuvaa hyvän vakuutustavan sisältöä?

- a) Vahinkovakuutuksessa rajoitusehdot ja omavastuu eivät saa olla niin laajoja, että vakuutusyhtiöllä ei käytännössä ole vakuutettavaa riskiä.
- b) Vakuutusyhtiön korvauskäsittelyssä voidaan käsitellä suurimmat vahingot nopeammin kuin pienet.
- c) Asiakkaalle on palautetta laskut, jotka eivät kuulu vakuutuksen korvauspiiriin.
- d) Vakuutuskirjassa tulee olla näkyvillä vakuutusmaksun määrä ilman alennuksia. (1,5 p.)

b; Katriina Lehtipuro – Irene Luukkonen – Lea Mäntyniemi – Ville Raulos – Pia Santavirta: Vakuutuslainsäädäntö, 4. uudistettu painos, Finanssi- ja vakuutuskustannus Oy FINVA, Sastamala 2010, s. 122 ja 123.

9. Mikä seuraavista vakuutusopimuslain pakottavuutta koskevista väitteistä pitää paikkansa?

- a) Vakuutusopimuslaki ei ole milloinkaan osin pakottava, jos vakuutuksenottajana on suuryritys.
- b) Vakuutusopimuslaki on osittain pakottava, jos vakuutuksenottajana on suuryritys ja vakuutettuina yrityksen henkilökunta.
- c) Vakuutusopimuslaki on osittain pakottava, jos vakuutuksenottajana on suuryritys ja kysymyksessä on asunto-osaakeyhtiön hyväksi voimassa oleva takausvakuutus. (1,5 p.)

b; Katriina Lehtipuro – Irene Luukkonen – Lea Mäntyniemi – Ville Raulos – Pia Santavirta: Vakuutuslainsäädäntö, 4. uudistettu painos, Finanssi- ja vakuutuskustannus Oy FINVA, Sastamala 2010, s. 132–135; Vakuutusopimuslaki 3 §.

10. Jos vakuutuksenottaja peruuttaa säästöhenkivakuutuksen vakuutusopimuslain mukaisessa määräajassa, mikä seuraavista väitteistä pitää paikkansa?

- a) Vakuutusyhtiön on palautettava vakuutuksenottajan maksamat vakuutusmaksut kokonaisuudessaan takaisin.
- b) Jos kysymyksessä on sijoitussidonnainen vakuutus, vakuutusyhtiöllä on oikeus vähentää palautettavista vakuutusmaksuista sijoituskohteiden hallintokustannukset.
- c) Jos kysymyksessä on sijoitussidonnainen vakuutus, vakuutusyhtiöllä on oikeus vähentää palautettavista vakuutusmaksuista mahdollinen sijoituskohteen arvon alentumista vastaava määrä. (1,5 p.)

c; *Katriina Lehtipuro – Irene Luukkonen – Lea Mäntyniemi – Ville Raulos – Pia Santavirta: Vakuutuslainsäädäntö, 4. uudistettu painos, Finanssi- ja vakuutuskustannus Oy FINVA, Sastamala 2010, s. 269; Vakuutusopimuslaki 13 a §.*

11. Mikä seuraavista suoramarkkinointia koskevista väitteistä on henkilötietojen käsittelyä koskevien säännösten mukainen?

- a) Vakuutusyhtiö voi aina käyttää asiakasrekisteriään markkinoidakseen tuotteitaan kaikille nykyisille asiakkailleen.
- b) Koska vakuutusyhtiöillä on salassapitovelvollisuus, ne saavat tallentaa asiakasrekisteriinsä tietoja myös potentiaalisista asiakkaista suoramarkkinointia varten.
- c) Suoramarkkinointikirjeessä on kerrottava tietolähteenä käytetyn henkilörekisterin nimi, vaikka se olisi vakuutusyhtiön oma asiakasrekisteri. (1,5 p.)

c; *Katriina Lehtipuro – Irene Luukkonen – Lea Mäntyniemi – Ville Raulos – Pia Santavirta: Vakuutuslainsäädäntö, 4. uudistettu painos, Finanssi- ja vakuutuskustannus Oy FINVA, Sastamala 2010, s. 317 ja 318.*

12. Mikä seuraavista yritysten keskeytysvakuutuksia koskevista väitteistä pitää paikkansa?

- a) Henkilökeskeytysvakuutuksella voidaan varautua avainhenkilön tapaturmasta tai sairaudesta johtuviin katteen menetyksiin tai sijaisen ylimääräisiin palkkakustannuksiin.
- b) Yrityksen toimitilaan tai irtaimen omaisuuteen kohdistuneesta esinevahingosta seuraavalle keskeytysvahingolle on tyypillistä, että se on sattunutta esinevahinkoa pienempi.
- c) Riippuvuuskeskeytysvakuutuksista voidaan korvata vain ennalta sovitun liikekumppanin esinevahingoista aiheutuneita keskeytysvahinkoja.
- d) Myöhästymiskeskeytysvakuutus on tarkoitettu kattamaan urakoitsijalle rakennuskohteen myöhästymisestä aiheutuvia sopimussakkoja. (1,5 p.)

a; *Jukka Rantala – Teivo Pentikäinen: Vakuutusoppi, 11. uudistettu painos, Finanssi- ja vakuutuskustannus Oy FINVA, Helsinki, s. 480–482.*

13. Määrittele vakuutusedustus. Luettele lisäksi kolme tapausta, jolloin toiminta ei vakuutusedustuksen määritelmästä poiketen pidetä vakuutusedustuksena. (3 p.)

Mikko Määttä – Raine Forsman: Vakuutusedustus – Asiamiesten ja vakuutusmeklarien toiminta, Suomen vakuutusalan koulutus ja kustannus Oy, Helsinki 2005, s. 19 ja 21; Laki vakuutusedustuksesta 1 §.

14. Selvitä vakuutusedustusta harjoittavan oikeushenkilön vastaavan hoitajan tehtävät ja velvollisuudet. (4 p.)

Mikko Määttä – Raine Forsman: Vakuutusedustus – Asiamiesten ja vakuutusmeklarien toiminta, Suomen vakuutusalan koulutus ja kustannus Oy, Helsinki 2005, s. 54; Laki vakuutusedustuksesta 13 §.

15. Selvitä meklarin ja asiakkaan välisen toimeksiantosopimuksen vähimmäissisältö. (3 p.)

Mikko Määttä - Raine Forsman: Vakuutusedustus – Asiamiesten ja vakuutusmeklarien toiminta, Suomen vakuutusalan koulutus ja kustannus Oy, Helsinki 2005, s. 71; Laki vakuutuseduksesta 23 §.

16. Selvitä seikat, jotka tasapuolisesta analyysistä on käytävä ilmi. Selvitä lisäksi, milloin tasapuolinen analyysi on tehtävä ja annettava asiakkaalle. (4 p.)

Mikko Määttä Raine Forsman: Vakuutusedustus – Asiamiesten ja vakuutusmeklarien toiminta. Suomen vakuutusalan koulutus ja kustannus Oy, Helsinki 2005, s. 81–84; Laki vakuutuseduksesta 25 §.

17. Selvitä vakuutusedustajan vaitiolovelvollisuus: mitä tietoja vaitiolovelvollisuus koskee, keitä vaitiolovelvollisuus koskee, mitä vaitiolovelvollisuus tarkoittaa, vaitiolovelvollisuuden rikkomisen seuraamukset (4 p.)

Mikko Määttä – Raine Forsman: Vakuutusedustus – Asiamiesten ja vakuutusmeklarien toiminta. Suomen vakuutusalan koulutus ja kustannus Oy, Helsinki 2005, s. 91 ja 92; Laki vakuutuseduksesta 44 ja 45 §.

18. Selosta, mistä kolmesta osasta vakuutusmaksu muodostuu ja mitä näillä kullakin osalla katetaan. (3 p.)

Jukka Rantala – Teivo Pentikäinen: Vakuutusoppi, 11. uudistettu painos, Finanssi- ja vakuutuskustannus Oy FINVA, Helsinki 2009, s. 220–226.

19. Määrittele seuraavat käsitteet

- a) päivänarvo
- b) täysarvoperiaate
- c) summavakuutusperiaate (3 p.)

Jukka Rantala – Teivo Pentikäinen: Vakuutusoppi, 11. uudistettu painos, Finanssi- ja vakuutuskustannus Oy FINVA, Helsinki 2009, s. 210–212 ja 216.

20. Selosta, mitä tarkoitetaan vakuutussopimuksen syntymisellä ja mitä puolestaan vakuutuksenantajan vastuun alkamisella. Kerro myös, milloin vakuutussopimus syntyy ja milloin vakuutuksenantajan vastuu alkaa. (4 p.)

Katriina Lehtipuro – Irene Luukkonen – Lea Mäntyniemi – Ville Raulos – Pia Santavirta: Vakuutuslainsäädäntö, 4. uudistettu painos, Finanssi- ja vakuutuskustannus Oy FINVA, Sastamala 2010, s. 171–177; Vakuutussopimuslain 11 §.

21. Selosta, mitä ovat suojeleuohjeet. Kenen niitä tulee noudattaa? Mitä niiden noudattamatta jättämisestä seuraa? (4 p.)

*Katriina Lehtipuro – Irene Luukkonen – Lea Mäntyniemi – Ville Raulos – Pia Santavirta:
Vakuutuslainsäädäntö, 4. uudistettu painos, Finanssi- ja vakuutuskustannus Oy FINVA,
Sastamala 2010, s. 195–200 ja 204–208; Vakuutusopimuslaki 15, 31, 34 §.*

VAKUUTUSMEKLARITUTKINTO 4.9.2012 HENKIVAKUUTUSOSA

Kirjoita jokainen vastaus eri paperille. Merkitse jokaiseen vastauspaperiin ilmoittautuessasi saamasi henkilönnumero, älä nimeäsi. Jos jätät vastaamatta johonkin kysymykseen, jätä kuitenkin vastauspaperi, josta ilmenevät henkilönnumerosi ja kyseisen kysymyksen numero.

Kysymyskohtainen enimmäispistemäärä on mainittu kunkin kysymyksen kohdalla. Tentin enimmäispistemäärä on 50 pistettä.

Vastaukset arvostellaan tenttimateriaalin perusteella.

Kysymykset 1–10 ovat monivalintatehtäviä. Valitse oikea vaihtoehto. Vain yksi vaihtoehto on oikea. Merkitse vastauksesi kysymyspaperiin.

1. Mikä seuraavista lakisääteistä potilasvakuutusta koskevista väittämistä EI pidä paikkaansa?
- a) Potilasvakuutuksesta korvataan terveyden- ja sairaanhoidon yhteydessä potilaalle sattuneet henkilövahingot.
 - b) Korvauksen saamisen edellytyksenä ei ole vahingonaiheuttajan tuottamus.
 - c) Vakuutuskorvausta haetaan Potilasvakuutuskeskukselta.
 - d) Vahingonkärsineen mahdolliset muun lain perusteella saamat korvaukset eivät vähennä potilasvakuutuskorvausta. (1,5 p.)

d; Paula Hämäläinen (toim.): Toimeentuloturva, Finanssi- ja vakuutuskustannus Oy FINVA, Helsinki 2009, s. 29–31; Teemu Jokela – Veera Lammi – Ilkka Lohi – Timo Silvola: Vapaaehtoinen henkilövakuutus, 5., uudistettu painos, Finanssi- ja vakuutuskustannus Oy FINVA, Vammala 2009, s. 73.

2. Mikä seuraavista eläkkeiden maksamista ulkomaille koskevista väitteistä pitää paikkansa?
- a) Jos henkilölle on myönnetty työ- tai kansaneläke Suomessa, hänen ulkomaille muuttonsa ei vaikuta eläkkeen jatkumiseen.
 - b) Työeläkkeiden maksaminen jatkuu muutosta huolimatta, mutta kansaneläkettä maksetaan ulkomaille vain rajoitetun ajan.
 - c) Työttömyys- ja osa-aika-eläkkeiden maksamisessa ulkomaille muuttavalle on rajoituksia siitä riippuen, mihin maahan eläkkeensaaja muuttaa.
 - d) Suomessa kansaneläkettä saavan henkilön muuttaessa ulkomaille eläkettä maksetaan muuttoa seuraavan kolmen vuoden ajan. (1,5 p.)

c; Paula Hämäläinen (toim.): Toimeentuloturva, Finanssi- ja vakuutuskustannus Oy FINVA, Helsinki 2009, s. 259 ja 260.

3. Jos liikennevahinko on samalla työtapaturma,
- a) korvausta maksetaan vahingonkärsijän valinnan mukaan joko liikenne- tai tapaturmavakuutuksesta.
 - b) korvausta maksetaan ensisijaisesti liikennevakuutuksesta.
 - c) korvausta maksetaan ensisijaisesti lakisääteisestä tapaturmavakuutuksesta.

d) korvausta maksetaan vain liikenne- tai tapaturmavakuutuksesta sen mukaan, kummasta korvaus on asianomaisessa yksittäistapauksessa suurempi. (1,5 p.)

c; Paula Hämäläinen (toim.): Toimeentuloturva, Finanssi- ja vakuutuskustannus Oy FINVA, Helsinki 2009, s. 96, 107 ja 112.

4. Mikä seuraavista on TyEL:n mukaisen vakuuttamisvelvollisuuden laiminlyönnin seuraamus?

a) Eläketurvakeskus voi ottaa työnantajan kustannuksella vakuutuksen työnantajan valitsemasta eläkelaitoksesta.

b) Työnantaja voidaan tuomita työeläkevakuutuspetoksesta.

c) Eläkelaitos voi määrätä työnantajalle enimmillään kolminkertaiseksi korotetun työeläkevakuutusmaksun. (1,5 p.)

b; Riitta Korpiluoma – Harri Grönlund – Ove Herrlin – Jaana Kekäläinen – Keijo Kouvonen – Minna Levander – Sonja Lilius – Pasi Mustonen – Mikko Määttä – Anne Perälehto-Virkkala – Maijaliisa Takanen – Jaakko Tuomikoski: Työeläke, Finanssi- ja vakuutuskustannus Oy FINVA, Porvoo 2011, s. 49 ja 50.

5. Mikä seuraavista EI kuulu TyEL:n vakuutusmaksun perusteena oleviin työansioihin?

a) lähdeveronalainen palkka

b) henkilöstörahastoon suoritettu voittopalkkioerä

c) asuntoetu työnantajan vuokraamasta asunnosta

d) työntekijäryhmälle maksettu tulospalkkio (1,5 p.)

b; Riitta Korpiluoma – Harri Grönlund – Ove Herrlin – Jaana Kekäläinen – Keijo Kouvonen – Minna Levander – Sonja Lilius – Pasi Mustonen – Mikko Määttä – Anne Perälehto-Virkkala – Maijaliisa Takanen – Jaakko Tuomikoski: Työeläke, Finanssi- ja vakuutuskustannus Oy FINVA, Porvoo 2011, s. 51–55.

6. YEL-vakuutuksen alkaessa vahvistetaan yrittäjän vuosittainen työtulo. Työtulo vahvistetaan

a) yksilöllisen tutkimisen perusteella eläkelaitoksessa.

b) Valtiokonttorin ohjeen perusteella eläkelaitoksessa.

c) yrittäjän verotettavan ansiotulo-osuuden perusteella eläkelaitoksessa.

d) eläkelaitoksen ehdotuksen perusteella Eläketurvakeskuksessa. (1,5 p.)

a; Riitta Korpiluoma – Harri Grönlund – Ove Herrlin – Jaana Kekäläinen – Keijo Kouvonen – Minna Levander – Sonja Lilius – Pasi Mustonen – Mikko Määttä – Anne Perälehto-Virkkala – Maijaliisa Takanen – Jaakko Tuomikoski: Työeläke, Finanssi- ja vakuutuskustannus Oy FINVA, Porvoo 2011, s. 68 ja 69.

7. Mikä seuraavista työeläkevakuutusmaksujen takaisinlainausta koskevista väitteistä pitää paikkansa?

a) Työnantajalla on oikeus lainata eläkevakuutusyhtiöltä takaisin enintään vakuutukseensa kertynyt eläkerahasto.

b) Pienin takaisinlainauksen määrä on 10.000 euroa ja suurin 1.000.000 euroa.

c) Lainan vakuudeksi hyväksytään vain pankkitakaus tai takausvakuutus.

d) Lainan korko muodostuu päivittäin noteerattavasta viitekorosta ja siihen lisättävästä marginaalista. (1,5 p.)

d; Riitta Korpiluoma – Harri Grönlund – Ove Herrlin – Jaana Kekäläinen – Keijo Kouvonen – Minna Levander – Sonja Lilius – Pasi Mustonen – Mikko Määttä – Anne Perälehto-Virkkala – Maijaliisa Takanen – Jaakko Tuomikoski: Työeläke, Finanssi- ja vakuutuskustannus Oy FINVA, Porvoo 2011, s. 61.

8. Työntekijällä voi olla oikeus työeläkelakien mukaiseen työkyvyttömyyseläkkeeseen, jos hänen työkykynsä on pitkäaikaisesti heikentynyt. Mikä seuraavista työkyvyttömyyseläkettä koskevista väitteistä pitää paikkansa?

- a) Työkyvyn heikentymistä arvioitaessa otetaan huomioon työntekijän jäljellä oleva kyky hankkia ansiotuloja sellaisessa työssä, jota hänen asuinpaikkakunnallaan on saatavissa.
- b) Työkyvyttömyyseläkkeen voi saada 23-62 –vuotias työntekijä.
- c) Jos työkyvyttömyyseläkkeen hakija on 60 vuotta täyttänyt, voidaan jäljellä olevaa työkykyä arvioida suhteessa hänen nykyiseen työhönsä tai ammattiaan vastaavaan työhön.
- d) Jos työkyvyttömyyseläkkeen hakija on 60 vuotta täyttänyt, työkyvyttömyyseläkeoikeutta arvioitaessa ei edellytetä lääketieteellisesti määritettyä työkyvyn rajoitetta. (1,5 p.)

c; Riitta Korpiluoma – Harri Grönlund – Ove Herrlin – Jaana Kekäläinen – Keijo Kouvonen – Minna Levander – Sonja Lilius – Pasi Mustonen – Mikko Määttä – Anne Perälehto-Virkkala – Maijaliisa Takanen – Jaakko Tuomikoski: Työeläke. Finanssi- ja vakuutuskustannus Oy FINVA, Porvoo 2011, s. 121–123.

9. Vakuutuksenottaja voi antaa henkilövakuutuksessa peruuttamattoman edunsaajamääräyksen. Tämä tarkoittaa, että ilman sitoumuksen saajan suostumusta

- a) vakuutuksenottaja ei voi lopettaa vakuutusmaksujen maksamista.
- b) vakuutuksenottaja ei voi pantata vakuutukseen perustuvaa oikeutta.
- c) vakuutuksenottaja voi siirtää vakuutuksen omistusoikeuden vakuutetun uudelle työnantajalle. (1,5 p.)

b; Teemu Jokela – Veera Lammi – Ilkka Lohi – Timo Silvola: Vapaaehtoinen henkilövakuutus, 5. uudistettu painos. Finanssi- ja vakuutuskustannus Oy FINVA, Helsinki 2009, s. 220, 337 ja 338.

10. Työnantajan järjestämä vapaamuotoinen ryhmäeläkevakuutus voi olla maksuperusteinen. Mikä seuraavista väitteistä EI pidä paikkaansa?

- a) Maksuperusteisessa ryhmäeläkevakuutuksessa vakuutusmaksu voi olla esimerkiksi kiinteä prosenttiosuus työntekijän vuosipalkasta.
- b) Maksuperusteinen ryhmäeläkevakuutus voidaan tehdä vain sijoitussidonnaisena vakuutuksena.
- c) Jos maksuperusteiseen ryhmäeläkevakuutukseen on sovittu maksettavaksi vuotuiset tulospalkkiot, työntekijä ei yleensä saa valita, ohjataanko koko tulospalkkio vakuutukseen vai ei.
- d) Jos eläkkeen alkaessa työntekijän eläke ei vastaa tavoitetta, työnantaja voi joutua suorittamaan maksuperusteiseen ryhmäeläkevakuutukseen lisämaksun. (1,5 p.)

b ja d; Teemu Jokela – Veera Lammi – Ilkka Lohi – Timo Silvola: Vapaaehtoinen henkilövakuutus, 5. uudistettu painos. Finanssi- ja vakuutuskustannus Oy FINVA, Helsinki 2009, s. 139 ja 140.

11. Määrittele tapaturman käsite yksityistapaturmavakuutuksessa. (2 p.)

Teemu Jokela - Veera Lammi - Ilkka Lohi - Timo Silvola: Vapaaehtoinen henkilövakuutus, 5. uudistettu painos, Finanssi- ja vakuutuskustannus Oy FINVA, Helsinki 2009, s. 180–182.

12. Määrittele mitä henkilövakuutuksessa tarkoittavat seuraavat: (4 p.)

- a) vakuutuksenantaja
- b) vakuutuksenottaja
- c) vakuutettu
- d) edunsaaja

Teemu Jokela - Veera Lammi - Ilkka Lohi - Timo Silvola: Vapaaehtoinen henkilövakuutus, 5. uudistettu painos, Finanssi- ja vakuutuskustannus Oy FINVA, Helsinki 2009, s. 217–220.

13. Selvitä missä tilanteissa vakuutusyhtiö voi irtisanoa vapaaehtoisen henkilövakuutuksen. (3 p.)

Teemu Jokela - Veera Lammi - Ilkka Lohi - Timo Silvola: Vapaaehtoinen henkilövakuutus, 5. uudistettu painos, Finanssi- ja vakuutuskustannus Oy FINVA, Helsinki 2009, s. 307–309.

14. Selvitä mitä tarkoittaa vakuutusyhtiön takautumis- eli regressioikeus ja millä edellytyksillä vakuutusyhtiöllä on tällainen oikeus. Kerro myös eroista takautumisoikeudessa henkilö- ja vahinkovakuutusten välillä (4 p.)

Teemu Jokela - Veera Lammi - Ilkka Lohi - Timo Silvola: Vapaaehtoinen henkilövakuutus, 5. uudistettu painos, Finanssi- ja vakuutuskustannus Oy FINVA, Helsinki 2009, s. 327 ja 328.

15. Kerro, minkä tyyppisiä vastuunrajoituksia kuoleman varalta otettaviin henkivakuutuksiin yleensä sisältyy. (3 p.)

Teemu Jokela - Veera Lammi - Ilkka Lohi - Timo Silvola: Vapaaehtoinen henkilövakuutus, 5. uudistettu painos, Finanssi- ja vakuutuskustannus Oy FINVA, Helsinki 2009, s. 145 ja 146.

16. Selvitä, millaisia kapitalisaatiosopimukset ovat ja kenelle niitä tarjotaan. (3 p.)

Teemu Jokela - Veera Lammi - Ilkka Lohi - Timo Silvola: Vapaaehtoinen henkilövakuutus, 5. uudistettu painos, Finanssi- ja vakuutuskustannus Oy FINVA, Helsinki 2009, s. 122 ja 123.

17. Mitä tarkoitetaan rahanpesulla? Selosta, millaisissa tapauksissa henkilövakuutusasioissa asiakkaiden tunnistamisessa ja todentamisessa edellytetään erityistä huolellisuutta. (3 p.)

Teemu Jokela - Veera Lammi - Ilkka Lohi - Timo Silvola: Vapaaehtoinen henkilövakuutus, 5. uudistettu painos, Finanssi- ja vakuutuskustannus Oy FINVA, Helsinki 2009, s. 430–432.

18. Mitkä ovat työsuhteen yleiset tunnusmerkit TyEL:ia sovellettaessa? Mitkä työsuhteet kuuluvat TyEL-vakuutuksen piiriin? (3 p.)

Riitta Korpiluoma – Harri Grönlund – Ove Herrlin – Jaana Kekäläinen – Keijo Kouvonen – Minna Levander – Sonja Lilius – Pasi Mustonen – Mikko Määttä – Anne Perälehto-Virkkala – Maijaliisa Takanen – Jaakko Tuomikoski: Työeläke, Finanssi- ja vakuutuskustannus Oy FINVA, Porvoo 2011, s. 42–44.

19. Mikä on lähetetty työntekijä? Mihin lähetetyn työntekijän sosiaaliturva perustuu? Miten varmistetaan, että henkilö on lähetetty työntekijä? (3 p.)

Riitta Korpiluoma – Harri Grönlund – Ove Herrlin – Jaana Kekäläinen – Keijo Kouvonen – Minna Levander – Sonja Lilius – Pasi Mustonen – Mikko Määttä – Anne Perälehto-Virkkala – Maijaliisa Takanen – Jaakko Tuomikoski: Työeläke, Finanssi- ja vakuutuskustannus Oy FINVA, Porvoo 2011, s. 45; Paula Hämäläinen (toim.): Toimeentuloturva, Finanssi- ja vakuutuskustannus Oy FINVA, Helsinki 2009, s. 249 ja 250.

20. Selosta, mitä tarkoittavat työeläkejärjestelmän

a) hajautettu hallinto

b) viimeisen eläkelaitoksen periaate. Kerro myös, mitä eroja viimeisen laitoksen ratkaisuvallassa hakijan työkykyä arvioitaessa on siitä riippuen, onko viimeinen laitos yksityisten vai julkisten alojen eläkelaitos. (4 p.)

Riitta Korpiluoma – Harri Grönlund – Ove Herrlin – Jaana Kekäläinen – Keijo Kouvonen – Minna Levander – Sonja Lilius – Pasi Mustonen – Mikko Määttä – Anne Perälehto-Virkkala – Maijaliisa Takanen – Jaakko Tuomikoski: Työeläke, Finanssi- ja vakuutuskustannus Oy FINVA, Porvoo 2011, s. 39, 134 ja 135.

21. Kerro, miltä taholta liikennevakuutuskorvauksia haetaan. (3 p.)

Paula Hämäläinen (toim.): Toimeentuloturva, Finanssi- ja vakuutuskustannus Oy FINVA, Helsinki 2009, s. 112.

VAKUUTUSMEKLARITUTKINTO 4.9.2012 VAHINKOVAKUUTUSOSA

Kirjoita jokainen vastaus eri paperille. Merkitse jokaiseen vastauspaperiin ilmoittautuessasi saamasi henkilönnumero, älä nimeäsi. Jos jätät vastaamatta johonkin kysymykseen, jätä kuitenkin vastauspaperi, josta ilmenevät henkilönnumerosi ja kyseisen kysymyksen numero.

Kysymyskohtainen enimmäispistemäärä on mainittu kunkin kysymyksen kohdalla. Tentin enimmäispistemäärä on 50 pistettä.

Vastaukset arvostellaan tenttimateriaalin perusteella.

Kysymykset 1–12 ovat monivalintatehtäviä. Valitse oikea vaihtoehto. Vain yksi vaihtoehto on oikea. Merkitse vastauksesi kysymyspaperiin.

1. Vastuuvakuutuksessa vakuutettuna on aina

- a) se, joka on ottanut vakuutuksen.
- b) se, jonka aiheuttamien vahinkojen varalta vakuutus on otettu.
- c) se, joka on kärsinyt vahingon. (1,5 p.)

b; Esbjörn af Hällström – Hannu Ijäs: Vastuuvakuutus, 2. uudistettu painos, Finanssi- ja vakuutuskustannus Oy FINVA, Vaajakoski 2007, s. 91.

2. Ankara vastuu tarkoittaa tilannetta, jossa

- a) vaarallisen toiminnan harjoittaja ei saa toiminnalleen vastuuvakuutusta.
- b) velvollisuus korvata vahinkoja syntyy toiminnan harjoittajalle vain laissa määritellyissä olosuhteissa.
- c) velvollisuus korvata vahinkoja syntyy toiminnan harjoittajan tuottamuksesta riippumatta. (1,5 p.)

c; Esbjörn af Hällström – Hannu Ijäs: Vastuuvakuutus, 2. uudistettu painos, Finanssi- ja vakuutuskustannus Oy FINVA, Vaajakoski 2007, s. 28 ja 29.

3. Yrityksen toiminnan vastuuvakuutuksissa on tavanomaisesti rajoitusehtona mm. työn kohteena tai huolehdittavana olevaa omaisuutta koskeva rajoitusehto. Tällaisen ehtokohdan mukaan

- a) vakuutuksesta ei korvata vahinkoa, joka on aiheutettu vakuutuksenottajan korjattavana olevalle esineelle.
- b) vakuutuksesta korvataan vahinko, joka on aiheutettu vakuutuksenottajan säilytettävänä olevalle esineelle.
- c) vakuutuksesta korvataan vahinko, joka on aiheutettu vakuutuksenottajan korjattavana olleelle esineelle työsuorituksen päätyttyä. (1,5 p.)

a; Esbjörn af Hällström – Hannu Ijäs: Vastuuvakuutus, 2. uudistettu painos, Finanssi- ja vakuutuskustannus Oy FINVA, Vaajakoski 2007, s. 126–130.

4. Mikä seuraavista tuotevastuuvakuutusta koskevista väitteistä pitää paikkansa?

- a) Tuotevastuuvakuutuksesta korvataan vain vahinkoja, joista valmistaja, maahantuoja tai myyjä on tuotevastuulain nojalla vastuussa.
- b) Tuotevastuuvakuutuksesta voidaan korvata virheelliselle tuotteelle itselleen aiheutuneita vahinkoja.
- c) Tuotevastuuvakuutuksesta korvataan valmistetun, maahantuodun tai myydyn tuotteen virheellisyydestä aiheutuneita henkilö- ja esinevahinkoja.
- d) Tuotevastuuvakuutuksesta korvataan virheellisestä tuotteesta jälleenmyyjille aiheutuvaa taloudellista tappiota. (1,5 p.)

c; *Esbjörn af Hällström – Hannu Ijäs: Vastuuvakuutus, 2. uudistettu painos, Finanssi- ja vakuutuskustannus Oy FINVA, Vaajakoski 2007, s. 145–147.*

5. Työtapaturmavakuutuksesta maksetaan päivärahaa, jos työtapaturmaan joutunut on työkyvytön vähintään kolmena peräkkäisenä päivänä tapaturmapäivää lukuun ottamatta. Mikä seuraavista työtapaturmavakuutuksesta maksettavaa päivärahaa koskevista väitteistä pitää paikkansa?
- a) Päivärahaa maksetaan kolmannesta työkyvyttömyyspäivästä alkaen ja kaksi ensimmäistä työkyvyttömyyspäivää ovat ns. karenssipäiviä.
 - b) Päivärahaa maksetaan takautuvasti ensimmäisestä tapaturmapäivän jälkeisestä työkyvyttömyyspäivästä lukien.
 - c) Päivärahaa maksetaan enintään 28 kalenteripäivää, jonka jälkeen työkyvyttömällä voi olla oikeus KELA:n sairauspäivärahaan.
 - d) Päivärahaa maksetaan arkipäiviltä eli enintään kuudelta päivältä viikossa. (1,5 p.)

b; *Sirpa Kukkonen – Terttu Karmavalo: Työtapaturmakirja, Työtapaturmien ja ammattitautien korvaus- ja vakuutusasiat, 13. uudistettu painos, Finanssi- ja vakuutuskustannus Oy FINVA, Tampere 2012, s. 76.*

6. Kenellä seuraavista yhtiömuotoisessa yrityksessä työskentelevistä on oikeus tapaturmavakuutuslain mukaiseen korvaukseen?
- a) Osakeyhtiön kirjanpitäjä, joka omistaa 35 % yhtiön osakkeista.
 - b) Kommandiittiyhtiön ainoa vastuunalainen yhtiömies.
 - c) Osakeyhtiön myyntijohtaja, joka omistaa 35 % ja jonka aviopuoliso omistaa 25 % yhtiön osakkeista.
 - d) Avoimen yhtiön yhtiömies, joka omistaa yhtä suuret yhtiöosuudet aviopuolionsa ja veljensä kanssa. (1,5 p.)

a; *Sirpa Kukkonen – Terttu Karmavalo: Työtapaturmakirja, Työtapaturmien ja ammattitautien korvaus- ja vakuutusasiat, 13. uudistettu painos, Finanssi- ja vakuutuskustannus Oy FINVA, Tampere 2012, s. 29–34.*

7. Tapaturmalain mukaisissa korvausasioissa ensimmäinen valitusaste on

- a) tapaturma-asiain korvauslautakunta
- b) tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunta
- c) vakuutusosikeus
- d) käräjäoikeus. (1,5 p.)

b; Sirpa Kukkonen – Terttu Karmavalo: *Työtapaturmakirja, Työtapaturmien ja ammattitautien korvaus- ja vakuutusasiat*, 13. uudistettu painos, Finanssi- ja vakuutuskustannus Oy FINVA, Tampere 2012, s. 161, 166, 171 ja 172.

8. Samastaminen tarkoittaa sitä, että kolmannen henkilön teko tai laiminlyönti aiheuttaa samat seuraamukset kuin vakuutetun vastaava teko tai laiminlyönti. Vakuutettuun samastetaan henkilö, joka

- a) käyttää vakuutetun luvalla vakuutetun omaisuutta, kuten sirkkeliä ja muita rakennustyökaluja.
- b) omistaa vakuutuksen kohteena olevan omaisuuden yhdessä vakuutetun kanssa ja käyttää sitä yhdessä tämän kanssa.
- c) asuu vakuutetun kanssa yhteisessä taloudessa ja omistaa vakuutuksen kohteena olevan omaisuuden yhdessä vakuutetun kanssa. (1,5 p.)

b; Tuula Pellikka – Petri Peilimö – Pasi Puntari – Mikko Vaitomaa: *Omaisuuden vakuuttaminen*, 3. uudistettu painos, Finanssi- ja vakuutuskustannus Oy FINVA, Saarijärvi 2011, s. 386–390.

9. Mitä seuraavista EI pidetä palovahinkona?

- a) Palavasta esineestä lähtevä kuumuus vahingoittaa toista esinettä, mutta toinen esine ei syty palamaan.
- b) Tulisijan päälle kuivumaan pantu esine syttyy palamaan.
- c) Tulisijasta äkillisesti ja arvaamattomasti noussut noki aiheuttaa vahinkoa. (1,5 p.)

b; Tuula Pellikka – Petri Peilimö – Pasi Puntari – Mikko Vaitomaa: *Omaisuuden vakuuttaminen*, 3. uudistettu painos, Finanssi- ja vakuutuskustannus Oy FINVA, Saarijärvi 2011, s. 195–197.

10. Vaikka omaisuusvakuutus päättyisi vakuutusehtojen mukaan silloin, kun vakuutetun omaisuuden omistusoikeus siirtyy kaupan vuoksi uudelle omistajalle, vakuutus sopimuslain mukaan

- a) vakuutus on kuitenkin voimassa siihen asti, kunnes uusi omistaja ottaa vakuutuksen.
- b) vakuutus on kuitenkin voimassa vielä 14 vuorokautta.
- c) vakuutus on kuitenkin voimassa siihen asti, kunnes uusi omistaja ottaa vakuutuksen, kuitenkin enintään 14 vuorokautta. (1,5 p.)

c; Tuula Pellikka – Petri Peilimö – Pasi Puntari – Mikko Vaitomaa: *Omaisuuden vakuuttaminen*, 3. uudistettu painos, Finanssi- ja vakuutuskustannus Oy FINVA, Saarijärvi 2011, s. 108 ja 109.

11. Jos vakuutusyhtiö antaa myyntitilanteessa vakuutuksen hakijalle vakuutuksesta virheellistä tietoa,

- a) sillä ei ole merkitystä, koska vakuutusyhtiön antamat tiedot ovat vain myyntityöstä.
- b) sillä ei ole merkitystä, jos oikeat tiedot ilmenevät vakuutuksenottajalle myöhemmin toimitetuista vakuutusehdoista.
- c) vakuutus sitoo vakuutusyhtiötä sellaisena, millaiseksi vakuutuksen hakija on vakuutuksen sisällön näiden vakuutusyhtiön antamien tietojen ja muun mahdollisen tältä ennen vakuutus sopimuksen tekemistä saamansa aineiston perusteella perustellusti käsittänyt. (1,5 p.)

c; *Tuula Pellikka – Petri Peilimö – Pasi Puntari – Mikko Vaitomaa: Omaisuuden vakuuttaminen, 3. uudistettu painos, Finanssi- ja vakuutuskustannus Oy FINVA, Saarijärvi 2011, s. 76–81.*

12. Suhteellinen omavastuu

- a) tarkoittaa, että omavastuu on sovittu prosenttimäärä vahingon määrästä.
- b) tarkoittaa, että omavastuu on sovittu rahamäärä ja sen yli menevältä osalta sovittu prosenttimäärä (esimerkiksi 15 %, kuitenkin vähintään 200 euroa).
- c) on tavallisin käytössä oleva omavastuun muoto. (1,5 p.)

b; *Tuula Pellikka – Petri Peilimö – Pasi Puntari – Mikko Vaitomaa: Omaisuuden vakuuttaminen, 3. uudistettu painos, Finanssi- ja vakuutuskustannus Oy FINVA, Saarijärvi 2011, s. 164.*

13. Selosta, millainen omaisuus on vakuutuskelvotonta. (3 p.)

Tuula Pellikka – Petri Peilimö – Pasi Puntari – Mikko Vaitomaa: Omaisuuden vakuuttaminen, 3. uudistettu painos, Finanssi- ja vakuutuskustannus Oy FINVA, Saarijärvi 2011, s. 140 ja 141.

14. Selosta, mitä rikosriskejä voidaan vakuuttaa omaisuusvakuutuksissa. Anna myös esimerkkejä murtovahingon tunnusmerkistöstä. (3 p.)

Tuula Pellikka – Petri Peilimö – Pasi Puntari – Mikko Vaitomaa: Omaisuuden vakuuttaminen, 3. uudistettu painos, Finanssi- ja vakuutuskustannus Oy FINVA, Saarijärvi 2011, s. 225–227.

15. Selosta mistä tekijöistä vaihto-omaisuuden jälleenhankinta-arvo muodostuu. (3 p.)

Tuula Pellikka - Petri Peilimö - Pasi Puntari - Mikko Vaitomaa: Omaisuuden vakuuttaminen. 3. uudistettu painos. Finanssi- ja vakuutuskustannus Oy FINVA, Saarijärvi 2011, s. 152.

16. Määrittele monivakuutus ja moniylivakuutus. (3 p.)

Tuula Pellikka - Petri Peilimö - Pasi Puntari - Mikko Vaitomaa: Omaisuuden vakuuttaminen. 3. uudistettu painos. Finanssi- ja vakuutuskustannus Oy FINVA, Saarijärvi 2011, s. 406.

17. Työnantajalla on regressi - eli takaisinsaantioikeus, jos työnantaja on maksanut korvauksen työntekijän aiheuttamasta vahingosta. Selvitä, miten työnantajan regressioikeuden suuruus määräytyy. (3 p.)

Esbjörn af Hällström – Hannu Ijäs: Vastuuvakuutus, 2. uudistettu painos, Finanssi- ja vakuutuskustannus Oy FINVA, Vaajakoski 2007, s. 28.

18. Selvitä, onko etä- ja kotityö työtapaturmavakuutuksen piirissä olevaa työtä. (3 p.)

Sirpa Kukkonen – Terttu Karmavalo: Työtapaturmakirja, Työtapaturmien ja ammattitautien korvaus- ja vakuutusasiat, 13. uudistettu painos, Finanssi- ja vakuutuskustannus Oy FINVA, Tampere 2012, s. 49.

19. Onko seuraavissa tapauksissa kyseessä tapaturmavakuutuslain mukainen työtapaturma? Vastaa annettujen tietojen perusteella ja perustele vastauksesi.

a) Antti oli menossa töistä kotiin ja haki matkalla poikansa Aatun päivähoidosta. Päiväkodin portilla Antti kompastui ja hänen jalkansa murtui.

b) Birgitta osallistui työnantajan järjestämään koulutusristeilyyn. Kurssiohjelmaan kuului seminaarien jälkeen yhteinen ruokailu klo 19 - 20.30. Myöhemmin illalla laivan tanssilattialla Birgitta kaatui ja loukkasi ranteensa. (4 p.)

Sirpa Kukkonen – Terttu Karmavalo: Työtapaturmakirja, Työtapaturmien ja ammattitautien korvaus- ja vakuutusasiat, 13. uudistettu painos, Finanssi- ja vakuutuskustannus Oy FINVA, Tampere 2012, s. 52–57.

20. Kerro, millaisia toimia korvataan työ- ja ansiokykyyn liittyvänä ammatillisena kuntoutuksena tapaturmalaisissa tarkoitetun tapaturman johdosta. (3 p.)

Sirpa Kukkonen – Terttu Karmavalo: Työtapaturmakirja, Työtapaturmien ja ammattitautien korvaus- ja vakuutusasiat, 13. uudistettu painos, Finanssi- ja vakuutuskustannus Oy FINVA, Tampere 2012, s. 129 ja 130.

21. Selvitä millaisia erityyppisiä työpanoksen menetykseen liittyviä henkilöriskejä yrityksellä voi olla. (3 p.)

Marko Juvonen – Heikki Korhonen – Veli Matti Ojala – Tero Salonen – Heli Vuori: Yrityksen riskienhallinta, Suomen vakuutusalan koulutus ja kustannus Oy, Helsinki 2005, s. 49–62.

22. Määrittele seuraavat käsitteet:

a. Vahinkoriski

b. Riskin todennäköisyys

c. Riskin vakavuus

d. Riskin suuruus (4 p.)

Marko Juvonen – Heikki Korhonen – Veli Matti Ojala – Tero Salonen – Heli Vuori: Yrityksen riskienhallinta, Suomen vakuutusalan koulutus ja kustannus Oy, Helsinki 2005, s. 11.